หลักสูตร ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ (อค4005)
จำนวน 40 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

การจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต การจักสานมีมานานแล้ว และได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การดำรงชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้เอาการรู้หนังสือมาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ต่างๆ อาศัยวิธีการฝึกหัดและบอกเล่าซึ่งไม่เป็นระบบในการบันทึก สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่า "ภูมิปัญญาท้องถิ่น"

ปัจจุบันจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน จึงได้จัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการให้คนในชุมชนและนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปต่อยอดในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพด้านเกษตรกรรม เมื่อเว้นว่างจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรประชาชนส่วนใหญ่จะว่างงาน และด้วยสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ตกต่ำ ค่าครองชีพที่สูงขึ้นรายได้ในการประกอบอาชีพลดน้อยลง ประชาชนในชุมชนจึงเห็นความสำคัญและต้องการอาชีพเสริมให้ตนเองและครอบครัว โดยการประเมินจากความต้องการของตลาดและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ไม้ไผ่ในการจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความน่าสนใจ มีความทันสมัย และสามารถใช้งานได้จริง เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้ตนเองและครอบครัวต่อไปนอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เพิ่มโอกาสการแข่งขันทางธุรกิจและการประกอบอาชีพ ตลอดจนสนับสนุนให้ ผู้ว่างงาน มีโอกาสมีงานทำ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของชุมชน

ดังนั้น หลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ ถือเป็นอาชีพที่สร้างสรรค์ที่น่าสนใจ สามารถเป็นช่องทางการประกอบอาชีพเสริม ให้กับผู้มีใจรักในงานฝีมือที่จะช่วยสร้างรายได้ให้กับประชาชนที่ทั่วไปที่สนใจ นอกจากนี้ยังได้สิ่งประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นมาจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ ช่วยให้เห็นเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการประกอบอาชีพได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ.....เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานประเภทผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ ได้ใช้ความสร้างสรรค์ มีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ จึงได้จัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ จำนวน 40 ชั่วโมง ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติและสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย สามารถจำหน่ายได้ ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้ผู้จบหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างอาชีพ รายได้ให้แก่ตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำสร้างรายได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม จริยธรรม

2. มุ่งเน้นการนำความรู้ ประสบการณ์ ทักษะไปใช้ในการเพิ่มโอกาสการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้สามารถพัฒนาต่อยอดได้

3. มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง

2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพมีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนโครงการประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 40 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 5 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 35 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1	ชั่วโมง
1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ		
1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ		
1.3 แหล่งเรียนรู้และแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์		
2. ทักษะการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	37	ชั่วโมง
2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
2.2 ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
2.3 การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่างๆ		

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 1 ชั่วโมง

3.1 การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

3.2 การทำบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างง่าย

4. โครงการประกอบอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 1 ชั่วโมง

4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

4.4 การเขียนโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาด้วยตนเองข้อมูลจากเอกสารแผ่นพับ /วิทยากร/ภูมิปัญญา
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
3. เรียนรู้จากการสาธิตขั้นตอนการทำของวิทยากร
4. ฝึกปฏิบัติจริงผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องความรู้เบื้องต้น ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
3. แผ่นพับเรื่องผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
4. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร
3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลผลิตที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

4. แบบประเมินความพึงพอใจ

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.ช่องทางการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1.ผู้เรียนสามารถบอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2.ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ได้ 3. ผู้เรียนสามารถบอกแหล่งเรียนรู้ แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1.ความสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2.แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์จักสานจาก ไม้ไผ่ 3.แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 4.แนวโน้มความต้องการ ของตลาด -รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มลูกค้า - การตัดสินใจเลือกทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1.วิทยากรบรรยายให้ความรู้ประกอบกับให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ผู้รู้ และภูมิปัญญาในการทำผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่ 3.วิทยากรกับผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า 4.ผู้เรียนตัดสินใจเลือกทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ตามความพร้อมและศักยภาพของตนเอง 5. วิทยากรผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศการ ประกอบอาชีพของ	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			ผลิตภัณฑ์จักสาน จากไม้ไผ่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับ ตนเอง โดยคำนึงศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ ศักยภาพ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละ พื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของ แต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยาก รมนุษย์ในแต่ละพื้นที่		
2. ทักษะการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1. บอกความเป็นมาและประโยชน์ของผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. สามารถบอกขั้นตอนการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์และ เครื่องมือ ที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์จักสาน จากไม้ไผ่ได้	1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการ ทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ - ประวัติความเป็นมาและประโยชน์ของผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1. วิทยากรและผู้เรียนร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องผลิตภัณฑ์การจักสานจาก ไม้ไผ่ เพื่อให้เกิดกระบวนการ เรียนรู้ได้อย่างถูกต้องพร้อม กับช่วยกันเตรียมอุปกรณ์	2	35

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	3. ผู้เรียนสามารถคัดเลือกวัสดุ ไม้ไผ่อุปกรณ์ในการนำมาทำผลิตภัณฑ์จักสาน 4. ผู้เรียนสามารถบอกแหล่งวัตถุดิบ ได้ 5. ผู้เรียนสามารถทำจักสาน ไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูหิ้วแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ	2. การเลือกวัสดุและอุปกรณ์และ เครื่องมือ ที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่ได้ 3. ขั้นตอนในการปฏิบัติการจักสานไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูหิ้วแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ 4. เทคนิคการจักสานไม้ไผ่ 5. การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	2. ให้ผู้เรียนศึกษาและดูวิธีขั้นตอนการทำ จากสื่อรูป แผ่นพับ รูปภาพ การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ใน รูปแบบต่าง ๆ 3. วิทยากรสาธิตวิธีขั้นตอนผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ 4. ผู้เรียนสังเกต และบันทึกการเรียนรู้ 5. ผู้เรียนทำตามขั้นตอนที่วิทยากรสาธิตเบื้องต้นในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูหิ้วแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ		

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการในการประกอบ อาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสาน จากไม้ไผ่	1. ผู้เรียนสามารถคำนวณต้นทุนและการกำหนดราคาขาย 2. ผู้เรียนสามารถแสวงหาตลาดในการจำหน่ายสินค้าได้ 3. ผู้เรียนสามารถทำบัญชีจากการประกอบอาชีพได้	1. การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่ 2. การจัดการควบคุมคุณภาพในผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 3. การวางแผนการผลิต 4. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	1. การบริหารจัดการการผลิต 1.1 สำรวจและศึกษาแห่งวัสดุ อุปกรณ์และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่าง ๆ 1.2 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม 2. วิทยากรและครูผู้สอนที่รับผิดชอบหลักสูตร ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอธิบายขั้นตอนการทำบัญชีราย รับ-รายจ่าย	1	-
4. โครงการอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1. บอกความหมายของการประกอบ อาชีพการทำผลิต ภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. บอกองค์ประกอบของอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1. ความสำคัญของโครงกา รประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. บอกประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ องค์ประกอบแล้วจัดกิจกรรมสนทนาแลกเปลี่ยน ข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	3. สามารถเขียนโครงการประกอบอาชีพการทำผลิต ภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 4. บอกความเป็นไปได้ของอาชีพการ ทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	3. การเขียนองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 4. การเขียนโครงการประกอบอาชีพ 5. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสาน จากไม้ไผ่	2. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูล ความรู้การเขียนโครงการที่ดีพร้อมจัด อภิปรายผล 3. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ 4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ประเมินความเหมาะสมให้สอดคล้องกับโครงการอาชีพ 5.จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสม		
			รวม	5	35